

עין משפט

גר מצוה

א א ב מיי פ"ה מה' סוכה הלכה כג סמג עשין מג טו"ש"ע א"ח ס"י מרכו סעיף א':

ב ג מיי פ"ג מהלכות טומאה מה הלכה א' סמג עשין רלא':

רבינו חננאל

וכך אמרו לא נחלק ר' דוסא וחכמים על המחצלות של אושא שהן טמאות ועל של טבריא שהן טהורות ועל מה נחלקו על שאר מקומות ר' דוסא סבר כיוון דליכא דיתבי עליהן אע"ג דמיטמו טמא מת לא מיטמו מדרס דגרסינן (בפרה) [בגדה] בפרק בא סימן התחתון יש שטמא טמא מת ואינו מטמא מדרס לאתווי סאה ותרקב דתניא והיושב על הכלי אשר ישב עליו הזב יכול כפה סאה או תרקב וישב עליו יכול היא טמא ת"ל אשר ישב עליו הזב יטמא מי שמיטמו לשיבה יצא סאה ותרקב שאם ישב עליהן אומרים לו צמוד ונעשה מלאכתנו. וחכ"א כיון דאיכא דמיקרי ויתבי עלייהו כדאושא דמיין שהן עשירות לשיבה. ואקשינן עלה וכי סבר ר' דוסא שהחוצלות מקבל טומאה והתניא וכן היה ר' דוסא אומר כדברי ר' ישמעאל כי המחצלות מסככין בהן בין (ארוכה) [אורגה] בין גדולה וכל שמסככין בה אינה מקבלת טומאה. ושנינן הא דתניא מיטמאין טמא מת בדאית להו גרפא. ומותבינן על ר"ש בן לקיש חוצלות של שעם ושל גמי (א' חזו לחפורן ולעשות מהן בנאתא פ"י ככלה דפירי של שק ושל (תפירה) [ספירא] חזו לעשות בו כסוי לגואלקי וזני שקים של שער שפורפת אלא לר' שמעון בן לקיש דאמר מחצלות ממש בשלמא של שק ושל ספירא חזו לפרסי ונפוזא.תא. פ"י כמו נפה וכברה כלומר הנה כלים הן לפיכך מקבלי טומאה אלא של שעם ושל גמי למאי חזו. ושני חזו לנזיאתא. פירוש בלשון טייעות (סדנאת) [סודנאתא] כסוי קנקנים של יין כדגרסינן לבי נזייתא ריהטא איכא דאמרי בשלמא למ"ד מחצלת כו'. תניא א"ר חנינא כשירדתי לגולה מצאני זקן אחד ואמר לי מסככין בבודיא וכשבאתי כו' רב חסדא אמר והוא דלית לה [גדנפא] וכן הלכתא: ירושלמי מודה רבי אליעזר לחכמים שאם היתה נתונה על ד' אבנים או שהיתה גבוהה מן הארץ טפח כשירה. תנא הערשה סוכתו בבית יער הלבנון שבירושלים כשירה למי נצרכה לר' אליעזר רבה בר בר חנה בשם ר' יוחנן במחצלות אושא [שנן] א"ר אליעזר סתם מחצלות אושא טמאים עד שיעשום אהלים סתם מחצלות טבריא טהורות עד שיעשום לשיבה רבנן

הורו באלו שעל פתח החנויות שטהורות הורי ר' אבא ארוגה טמאה מהו לסכך בה מחלוקת ר' אליעזר וחכמים ר' יצחק ברבי אליעזר הורי מדוחק להתיר ראשי מעדנים

ב: סוכה פרק ראשון

חזיון פ'רסי. מסך לפני הפתח ומקבל טומאה הוא כדלמרי' סוף פרק קמא דצילה (דף יד: ושס) מפני מה אמרו וילון טמא:

חזיון פ'נוייתא. פ'י צקונטרס לכסות צהן גיגית שעושין צה שצר ואי אפשר לומר כן דשעס וגמי לא מקצלי טומאה אלא

מתורת כלי עץ דאיתקש לשק וצמסכת

כלים פ"י [מ"ח] תנן גצי כלי עור

וכלי עץ זה הכלל העשוי לחיק טמא

ולחיפוי טהור ותנן נמי פכ"ו [מ"ו]

צמס' כלים עור שעשאו חיפוי לכלים טהור דהא דפליגי התם למשקולת טמא ורצי יוסי מטהר משום דהעשוי לכסות משקולת פעמים שמקצלין צו דצר ור' יוסי מטהר משום דעיקרו לכסוי ונריך לומר הכא שעושין לקצל צהן דצר: **מסככין** בבודיא. עשויה היא לקצל תמרים כדלשכתן צכתוצת פרק נערה (דף י:)זל הכ ליה מתמרי לעל צודיא וא"ת אס כן מקצלת טומאה מדרצנן כדף של נחתומין פרק המוכר את הבית (צ"צ דף סו.) והיאך מסככין צה ויש לומר דההיא דלית ליה גדנפא היא העשויה לקצל תמרים והך מוקמינן דלית ליה גדנפא דההיא ודאי עשויה לסיכוך וטהורה:

הדרן עלך סוכה

הישן תחת המטה בסוכה לא יצא ידי חובתו. צגמרל מוקי לה שמואל צגצוהה עשרה דפחות מכאן לא חשיז אהל להפסיק ומנינן למימר דשמואל לטעמיה דמכשר צפרק קמא (דף י:) תחתונה כשאין צעליונה עשרה אצל לאינן אמוראי דפסלי משום דעליונה חשיצא אהל אע"פ שאינה גצוהה י' הוא הדין דחשיצ אהל להפסיק ושמה מטה שאני כדלמר צגמרל דהויא לה מטה אהל עראי הלכך כולהו מודו דצפחות מעשרה לאו כלום היא: **ראיתם** טבי עבדי שהוא תלמיד חכם. עצד כשר היה כדאיתא צפרק שני דצרכות (דף טו:) וצירושלמי תני שהיה מניח תפילין ולא מיחו צידו חכמים ופרין מחלפא שיטתי' דרצן גמליאל דהא הכא גצי סוכה מיחו צידו חכמים מלישצ צסוכה שהרי היה ישן תחת המטה ומשני שהיה עושה כן שלא לדחוק את חכמים שהיו ישנים צסוכה ופרין אי שלא לדחוק את חכמים יסצ לו חוץ לסוכה ומשני דרונה היה לשמוע דצרי חכמים: **תנן** התם. צאהלות פ"ג [מ"ו] אחד חור שחררוהו מים או שרצים או שאכלתו מלחת וכן מדבך אבנים וכן סואר של קורות מאהיל על הטומאה רבי יהודה אומר כל אהל שאינו עשוי בידי אדם אינו אהל מאי טעמא דרבי יהודה

סוכה פרק ראשון

שהן טמאות. אף מדרס דמיוחדות לשכיצה הן ולא לתשמיש אחר: ועל של טבריא. קשות הן ואין לך אדם שוכצ עליהן: כיון דליכא דיתבי עלייהו. אין רוצ צני אדם רגילין לייחדן לכך: דמקרי ויתבי. ומייחדן לכך: והתניא. לעיל: וכן היה ר' דוסא אומר כדבריו. של

ר' יוסי דזו וזו מסככין צה אלמא לאו כלי הוא לקצל טומאה: גדנפא. כעין שפה סציצ גצוה מעט לקצל מה שנומנין צה ועשויה לתשמיש לתת פירות על גצה: דלית ביה גדנפא. אפילו כלי לא הויא דלסכך על גצי אהלים עשויה: שעם. פווי"ל מין שיפה: של שק. מנולה של עזים: של ספירא. ממה שמסתפר מלואר הסוס ומזנצו: מטמאין טמא מת. ולא מדרס דכלי הן ולא לשיצה: בשלמא למואן דאמר. חוללות היינו מזנלי^[א] איכא למימר צכל הני דכי לא עצידין לשכיצה כלי הס לתשמיש אחר: של שעם ושל גמי. אף על פי שאין נארגים היטצ ויש הפרש צין צית ניר לצית ניר: דאויין הן לבנתא דפירי. פירות גסין שאין יוצאין דרך נקצ קטן: של שק ושל ספירא. שנארגים יפה: חזו לגולקי וצני. כלים כעין שקין שנומנין צהן קיטניות ופירות דקין: אלא למואן דאמר מחצלות ממש. שהן פשוטין ואין להן צית קיצול: בשלמא של שק ושל ספירא. לר' דוסא אע"ג דלאו לשכיצה עצידי: חזו לפרסי ונפוזותא. למאי חזו לנזיאתא איכא דאמרי בשלמא למ"ד מחצלות ממש של שעם ושל גמי חזו לנזיאתא של שק ושל ספירא חזו לגולקי וצני אלא של שעם ושל גמי למאי חזו חזו לכינתא דפירי תניא א"ר חנניה כשירדתי לגולה מצאתי זקן אחד ואמר לי מסככין בבודיא וכשבאתי אצל ר' יהושע אחי אבא הודה לדבריו אמר רב חסדא והוא דלית ליה גדנפא אמר עולא הני בודיתא דבני מחזא אלמלא קיר שלחן מסככין בהו תניא גמי הכי מסככין בבודיא ואם יש להן קיר אין מסככין בהן: **הדרן עלך סוכה**

הדרן עלך סוכה

הישן תחת המטה בסוכה לא יצא ידי חובתו אמר ר' יהודה נוהגין היינו שהיינו יישנים תחת המטה בפני הזקנים ולא אמרו לנו דבר אמר רבי שמעון מעשה בטבי עבדו של רבן גמליאל שהיה ישן תחת המטה ואמר להן רבן גמליאל לוקנים ראיתם טבי עבדי שהוא תלמיד חכם ויודע שעבדים פטורין מן הסוכה לפיכך ישן הוא תחת המטה ולפי דרכינו למודנו שהישן תחת המטה לא יצא ידי חובתו: **גמ'** והא ליכא עשרה ^א תרגמא שמואל ^ב במטה עשרה תנן התם ^ג אחד חור שחררוהו מים או שרצים או שאכלתו מלחת וכן מדבך אבנים וכן סואר של קורות מאהיל על הטומאה רבי יהודה אומר כל אהל שאינו עשוי בידי אדם אינו אהל מאי טעמא דרבי יהודה יליף

סוכה

מסורת הש"ס

עם הוספות

א [לעיל יג, צ] לעיל יא., **א** [לעיל י:, ד] אהלות פ"ג מ"ו, **ה** עיין עירובין מד. וברש"י שם ד"ה כדי שיאכל, **ו** כא., **ו** לקמן כח ע"א.

הגהות הב"ח

א [רש"י ד"ה א] שרצים כגון חולדות ואיכות היא תנשמת בלא עינים הס"ד:

ליקוטי רש"י

נוהגים היינו ישנים תחת המטה. דמטה לגצי סוכה אהל עראי הוא שמסלקין אותה ממקום למקום [לעיל יא.].

הגהות וצינונים

א [פ"י] כמו נפה וכברה ערוך] (גליון): **ב** בדפו"ר איתא ברזובלי ובכת"י אי' בגמ' "מזבלי" כברש"י שלפנינו: **ג** בכת"י ומופרדות:

לעזי רש"י

פווי"ל. פירוש שעס, מין גומא (רש"י יומא דף עח ע"ב). בויטוי"ל. פירוש כצרה (רצינו חננאל, ערוך ערך פרס ו' ועיין ערוך ערך כצר א').

הישן. לא יצא. דאהל מפסיק

צינו לסוכה ועיקר ישיצת

הסוכה אכילה שמה ושניה^א: נוהגין

היינו כו'. טעמא מפרש צגמרל^א דלא

אתי אהל עראי ומצטל אהל קצע:

מעשה בטבי עבדו. ועצדים פטורין

מן הסוכה דמלות עשה שהזמן גרמא

נשים פטורות^א וכל שהאשה חייצת

עצד נמי חייצ כדלמרי' צחגיגה (דף

ה:) ופ"י דרבינו למודנו. כלומר

אע"פ שלא אמר לנו לשם לימוד אלא

לשיחת חולין צעלמא שהיה משתצח

גמ' תנן התם. צאהלות קא חשיצ את המציאין טומאה: שחררוהו המים. כגון צשפה גצוהה על הנהר והמים חוטטין מתחתיה

ונכנסין ועושין נקצ ארוך: או שרצים. כגון חולדות ואיכות **א** (ה): או שאכלתו מלחת. שהארץ מליחה ומתצקעת מאיליה: וכן מדבך.

צצנים גדולות הערוכות זו על זו ופעמים שהלחת סדורה על גצי השנים והתחתונות שוכצות זו אלל זו ומפרידות^א זו מזו ויש שס אהל טפת:

וכן סואר של קורות. אף הן קורות הערוכות על גצי קרקע זו על גצ זו ועומדות לצנין ויש שס הרצה נקצים צנייהס ויש צהן אהל כל אלו

אס כזית מת צמוך אהלל צראשו אחד וכלים צראשו שני נטמאו צאהל המת: בידי אדם. מתכוין לעשותו אהל: אינו אהל.

הורו באלו שעל פתח החנויות שטהורות הורי ר' אבא ארוגה טמאה מהו לסכך בה מחלוקת ר' אליעזר וחכמים ר' יצחק ברבי אליעזר הורי מדוחק להתיר ראשי מעדנים

[טהורות] ותמר הכן: הדרן עלך סוכה שהיא גבוהה

פ"ב הישן תחת המטה לא יצא ידי חובתו. תרגמה שמואל במטה עשרה נעשה אהל והיושב בה אינו ישן בסוכה: תנן התם באהלות פ"ג [מ"ז] טפח על טפח על רום טפח מרובע מביא את הטומאה כו' עד אחד [חור] שחררוהו מים או שניקבהו מים או שרצים או אכלתו מלחת ארץ מליחה וכן מדבך של אבנים וכן צבר של קורות צבורות זו על זו ר' יהודה אומר כל שאינו בידי אדם אינו אהל ומודה בשקיפין

חשך שלמה על ר"ח (א' נראה דחסר וז"ל מטמא טמא מת וכי' בשלמא למ"ד מזנלי חוללות של שעס ושל גמי חזו וכו'.